

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการศึกษาในระบบ พ.ศ. ๒๕๖๗

อนุสนธิประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ (๓) กำหนดให้หน่วยงานของแต่ละระดับการศึกษา ให้ดำเนินการจัดทำประกาศที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตในระดับการศึกษาของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘ กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และมาตรา ๑๕ ระบุให้การจัดการศึกษามี ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่การปฏิบัติที่เป็นระบบอย่างชัดเจน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ประชาชนได้นำผลการเรียนรู้ ทั้งความรู้/ทักษะ ประสบการณ์ทำงาน การฝึกอบรม มาสะสมเทียบโอนและใช้ประโยชน์ และการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานกับหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตในรูปแบบดิจิทัลได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ จึงได้ออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับแก่สถานศึกษา และหน่วยจัดการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ” หมายความว่า ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตของผู้เรียนที่มีผลการเรียนที่ได้มาจากการเทียบโอนผลการเรียนจาก

การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล หรือการสะสมประสบการณ์บุคคลและการทำงานที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพตามระเบียบ วิธีการ และแนวทางที่กำหนด มาสะสมในธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้ที่ลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ

“ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ” หมายความว่า การศึกษาตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด

“การรับรองมาตรฐานอาชีพ” หมายความว่า ผลการประเมิน และการรับรองการผ่านสมรรถนะ หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นตามมาตรฐานอาชีพของบุคคล ทั้งจากผลลัพธ์การเรียนรู้ ประสบการณ์บุคคล หรือประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานอาชีพที่กำหนดขององค์กรรับรอง

“ประสบการณ์บุคคล” หมายความว่า ความสามารถและหรือสมรรถนะของบุคคลที่สั่งสมไว้จากการศึกษาด้วยตนเอง ประสบการณ์จากการทำงาน การฝึกอบรม การฝึกอาชีพ การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยและนวัตกรรม

“ประสบการณ์การทำงาน” หมายความว่า ความสามารถและหรือสมรรถนะทางอาชีพที่เกิดจากการปฏิบัติงานในอาชีพนั้น ๆ

“การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล” หมายความว่า กระบวนการหรือระบบที่ใช้ในการประเมินและจัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งของบุคคล โดยใช้เกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือระดับนานาชาติ ที่ครอบคลุมทักษะทางภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ไวยากรณ์ และคำศัพท์ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระดับความสามารถของผู้เรียนภาษาจากทั่วโลกได้อย่างเป็นกลางและมีประสิทธิภาพ

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาตามประกาศต้นสังกัด

“หน่วยงานต้นสังกัด” หมายความว่า หน่วยงานที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบการศึกษาในระบบ อยู่ในสังกัดหรือในการกำกับดูแล

“คณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ” หมายความว่า องค์กรคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ดำเนินการขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ

ข้อ ๕ บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ ดังนี้

๕.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิต ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ เพื่อขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ และการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด และธนาคารหน่วยกิตกลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางตามประกาศนี้และที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ เพื่อขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ประสานงานกับธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลางตามหลักเกณฑ์และแนวทางประกาศที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาที่ประสงค์เข้าร่วมธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ

(๒) รับคำร้องและพิจารณาคำขอการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ก่อนยื่นขอความเห็นชอบต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

(๓) ดำเนินการออกคำสั่ง ประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้และที่เกี่ยวข้อง

(๔) ขับเคลื่อน ประสาน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับ ระบบธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง ตามหลักเกณฑ์และแนวทางประกาศที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ ที่มีความต้องการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ยื่นคำร้องต่อต้นสังกัด เพื่อเสนอขออนุมัติและดำเนินการขอขึ้นทะเบียน ต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข การลงทะเบียนเรียน การสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ในธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ ดังนี้

๖.๑ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนเพื่อสะสมหน่วยกิตในสถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนมากกว่าหนึ่งแห่งได้

๖.๒ การสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียน สถานศึกษาดำเนินการตามหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

๖.๓ การสะสมหน่วยกิตที่ได้จากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ สถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

ข้อ ๗ การบันทึกผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียนในหลักสูตร หรือรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเดียวกันจากการศึกษาในระบบ ให้สถานศึกษบันทึกผลการเรียนตามระดับคะแนนตัวอักษร หรือแต่มีระดับคะแนนเดิมที่ได้ หรือให้ผลการเรียนใหม่ที่ได้จากการประเมินด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

สำหรับกรณีที่เป็นรายวิชาต่างหลักสูตรให้ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

๗.๒ กรณีที่ผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ให้สถานศึกษบันทึกโดยไม่กำหนดระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่มีระดับคะแนน หรืออาจจัดให้มีการประเมินใหม่เพื่อวัดระดับผลการเรียน และบันทึกผลการเรียนตามระดับคะแนนตัวอักษร หรือแต่มีระดับคะแนนที่สอบได้ โดยให้จัดทำหลักฐานข้อมูลประกอบการเทียบโอนบันทึกไว้ด้วย

ทั้งนี้ การบันทึกผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน หรือรูปแบบเอกสารสำคัญทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ข้อ ๘ การขอจบการศึกษาของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ ให้เป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๙ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวได้หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษาในระบบ และให้ถือคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน